

Asia: VN/14758/2021

Lausuntopyyntö: ehdotus ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen ilmastoselvityksestä

Osa 1. Asetusluonnoksen yleinen palaute

Tässä osiossa voit antaa yleistä palautetta asetuksesta, perusteluista ja esitetyistä vaikutuksista. Teknisiin yksityiskohtiin voit halutessasi antaa erikseen palautetta osiossa 2.

Bioenergia ry pitää tarpeellisena, että rakennusten vähähiilisyys arviointi on laaja ja kattaa sekä biologisten nielujen ja varastojen että teknisten nielujen ja varastojen vaikutuksen.

a. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

Kohta/osio, joka ei ole selkeä ja ymmärrettävä [Kiinnitämme huomiota siihen, että tyypillisesti hiilijalanjälki mittaa päästöjä. Hiilikädenjäljellä taas tarkoitetaan yleisesti sitä miten tuote vähentää päästöjä (tai lisää nieluja). Ajattelua hiilivaraston (vs. hiilinielu) kytkemisestä laskentaan voisi avata ehkä vielä selkeämmin.]

b. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?

Kyllä

c. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

En osaa sanoa

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

En osaa sanoa

e. Muita yleisiä kommentteja:

Esitetty vähähiilisyys arvioinnin kustannusvaikutus on esityksen mukaan noin 5600 euroa rakennusta kohti. Suurissa hankkeissa lisäkustannus ei ole kohtuuttoman suuri.

Omakotitalohankkeissa ja varsinkin saneerauksen ollessa kyseessä lisäkustannus on kyllä merkittävä

ja tulisi arvioida onko se suhteeton ja omiaan heikentämään vähähiilisyiden tavoitteen hyväksyttävyyttä yhteiskunnassa. Sitä voi verrata paljon pienempään kustannukseen, mitä E-luvun laskennassa on tullut ja siitäkin on aiheutunut merkittävää yhteiskunnallista kitkaa.

Osa 2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisyiden arviointi

Onko arvioinnin vastuun rajaus pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erikoissuunnittelijan tehtäväksi mielestäsi sopiva?

En osaa sanoa

2 § Määritelmät

Onko määritelmät kuvattu mielestäsi selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Eloperäisen hiilen määritelmässä ei tule viitata korjuutapaan. Tietoa eloperäisen hiilen alkuperästä (ja siten korjuutavasta) ei pysty kohtuudella pitämään hiilen mukana. Hiilinielun säilyminen varmistetaan muulla lainsäädännöllä, kuin tällä rakennuksiin liittyvällä, koska Suomelle on tulossa Fit-for-55 -paketissa tähän liittyvä sitova tavoite. Uusi muotoilu: "2) eloperäisellä hiilellä sellaiseen ilmakehästä yhteyttämisen kautta eloperäiseen materiaaliin sitoutunutta hiiltä.". Sama koskee eloperäistä hiilivarastoa. Uusi määritelmäehdotus: "5) eloperäisellä hiilivarastolla tuotteeseen tai materiaaliin vähintään sadaksi vuodeksi varastoituvaa eloperäistä hiiltä. Kohdassa 8) myös muutettaisiin varastoitunutta --> varastoituvaa. Ihmettelemme myös, että miten rakennushankkeen toteuttaja voi sitoutua pitämään rakennuksessa sijaitsevan hiilen 50 tai 100 vuotta tallessa? Pidämme yllättävänä ja epätoivottuna muistiossa esitettyä ajatusta siitä, että raaka-aineen vaikutus ekosysteemin hiilinieluun pitäisi arvioida. Meillä on EU- ja kotimaista säätelyä, joka katsoo makronäkymällä hiilinielukehitystä sekä metsä- ja ympäristölainsäädäntöä, joka myös turvaa kehitystä.]

3 § Arvioinnin kohde

Vähähiilisyys arvioitaisiin sekä rakennukselle että rakennuspaikalle. Onko arvioinnin rajaus mielestäsi sopiva?

Kyllä

Arvioinnin ulkopuolelle jätettäisiin rakennuspaikan kasvillisuus ja maaperä, sekä purettavat rakenteet, väliaikaiset telineet ja suojaukset. Onko arvioinnin rajaus mielestäsi sopiva?

Kyllä

4 § Arviointijaksojen pituudet

Arviointi tehtäisiin yleensä 50 vuoden ajanjaksolle, kuten muissa pohjoismaissa ja EU:n Level(s)-menetelmässä. Onko arviointijakson pituus ja sen vakiointi mielestäsi hyvä lähtökohta?

En osaa sanoa

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

Arviointiin voitaisiin käyttää sekä kansallisen päästötietokannan että rakennustuotteiden ympäristöselosteiden tietoja. Onko tämä tietosisältö mielestä sopiva?

En osaa sanoa

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

Hiilijalanjälkeen laskettaisiin rakennustuotteiden valmistus, kuljetukset, rakentaminen, energian kulutus, rakennustuotteiden vaihdot, rakennuksen purkaminen, purkumateriaalien kuljetus, jätteenkäsittely ja loppusijoitus. Onko hiilijalanjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Kattavuus on riittävä

7 § Rakennustuotteiden valmistus

Arviointi sisältäisi rakennuksen kantavan rungon, täydentävien rakenteiden, talotekniikan pääosien sekä rakennuspaikan keskeisten rakenteiden ja perustusten tuotteiden valmistuksen. Onko arvioinnin kattavuus mielestäsi sopiva?

Kattavuus on riittävä

Uudelleen käytettävien rakennustuotteiden hiilijalanjälkeä tai niiden uudelleenkäytön valmistelun hiilijalanjälkeä ei tarvitsisi arvioida. Onko periaate mielestäsi sopiva?

En osaa sanoa

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

Arviointiin ei sisältyisi uusien rakennusten elinkaaren aikana tapahtuvan laajamittaisen korjauksen tai ennakoimattomien rikkoontumisten vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

En osaa sanoa

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

Arviointiin ei sisältyisi uuden rakennuksen tontilta purettavien aiempien rakennusten tai rakenteiden purkamisen ja jätteenkäsittelyn vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

En osaa sanoa

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

Onko loppusijoituksen vaikutusten arviointi kuvattu riittävän selkeästi?

Kyllä

11 § Kuljetukset

Rakennustuotteiden ja purkujätteiden kuljetusten vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

En osaa sanoa

12 § Työmaatoiminnot

Työmaan vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

En osaa sanoa

13 § Energian käyttö

Energian käytön vaikutukset laskettaisiin muiden pohjoismaiden ja EU:n Level(s)-menetelmän mukaisesti käyttäen skenaarioita eri energiamuotojen hiilijalanjäljen ennakoituille vähenemille tulevaisuudessa. Onko tällaisten skenaarioiden käyttö mielestäsi sopiva lähtökohta arvioinnille?

Kyllä

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

Rakennuksen hiilijalanjäljen rinnalla arvioitaisiin myös mahdolliset myönteiset ilmastovaikutukset, joita ei syntyisi ilman rakennushanketta. Onko tällaisen ns. hiilikädenjäljen arviointi mielestäsi tarpeen?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Eloperäisiä ja fossiiliperäistä hiiltä CCUssa tulee käsitellä erilaisina prosesseina. Fossiilisperäiset vähentävät päästön enintään nollaan. Eloperäinen CCU taas tulisi voida laskea hiilikädenjälkeen mukaan.]

Hiilikädenjälkeen luetaan rakennustuotteiden uudelleenkäyttö ja kierrätys, kierrätyspolttoaineet ja jätteenpoltto, uusiutuva energia, pitkäikäiset hiilivarastot ja sementtipohjaisten tuotteiden karbonatisoituminen. Onko hiilikädenjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [vrt. yllä]

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

Onko uudelleenkäytön ja kierrätyksen hiilikädenjäljen laskenta kuvattu selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [vrt. yllä]

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

Onko kierrätyspolttoaineen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

Onko energiana hyödynnettävien materiaalien hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Lämpöverkon määritelmän tulisi olla geneerisempi, jotta se kattaa myös pienemmät lämpöverkot. On syytä korostaa, että lämpöä ei voi laskea dumpattavaksi kesäaikaan, jos sille ei ole verkossa tarvetta. Eli laskennassa pitää huomioida lämpöverkon lämmön kausikysyntä. Muutosesitys "... sähkö tai lämpöverkkoon hyödynnettäväksi"]

19 § Hiilivarasto

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Ei

Hiilivarasto lasketaan vain niille rakennusosille, jotka pysyvät rakennuksessa tai rakennuspaikalla vähintään 100 vuoden ajan. Onko vähimmäisajan määrittely mielestäsi tarpeellista?

Kyllä

20 § Karbonatisoituminen

Onko karbonatisoitumisen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

En osaa sanoa

21 § Ilmastaselvitys

Ilmastaselvitys laadittaisiin rakentamislupaa haettaessa ja se olisi päivitettävä ennen rakennuksen käyttöönottoa, jos muutoksia on tullut. Onko ilmastaselvityksen kaksivaiheisuus mielestäsi sopiva lähtökohta?

En osaa sanoa

22 § Ilmastaselvityksen sisältö

Onko ilmastaselvityksen vähimmäisisältö mielestäsi tarpeeksi kattava?

En osaa sanoa

23 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen

Tulokset esitetään erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle. Tämän jaon pohjalta voitaisiin myöhemmin asettaa pelkästään rakennusta koskevia päästörajoja. Onko arvioinnin tulosten jako erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle mielestäsi sopiva lähtökohta?

En osaa sanoa

24 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Kommentit:

-

Osa 3. Vähähiilisuuden arvioinnin menetelmäohje

Kommentit ja muutosehdotukset menetelmäohjeeseen:

-

Laurikka Harri
Bioenergia ry

Tuohiniitty Hannes
Bioenergia ry